

AI MASASI

Teşhis
Belgesi

Meşehan Mobilya · kurgusal örnek firma
Mobilya imalatı — panel + döşemeli · 180 çalışan · 12 birim · 60 yurt içi
bayi · ihracat cironun yaklaşık dörtte biri

ÖLÇÜM

Ölçüm 1 · Gün 2

VERİ KESİMİ

30.06.2026

SAHA

2 gün · 12 birim sorumlusu ve genel müdürle oturum

BU BELGE NEDİR

Meşehan Mobilya kurgulanmış bir firmadır; gerçek bir şirketi anlatmaz. Yöntem gerçektir: sayım defteri, kuyruk ölçüsü ve merdiven kriterleri gerçek bir teşhiste de aynen böyle işler. Sayılar senaryodur — bu sayfalarda ölçülmüş bir sonuç yoktur, olsaydı kipi de başka olurdu.

OKUMA KILAVUZU — CÜMLE SINIFI

- OLGU** sayımda ya da belgede görülen
- ÇIKARIM** görülden çıkarılan
- İMZALI YARGI** danışmanın hükmü — imzalıdır

OKUMA KILAVUZU — SAYI İŞARETİ

- VARSAYIM** sayımla kondu, ölçüm değil
- MODEL** masa modelinin çıktısı
- KAYNAK** yayıncısı ve erişim tarihi belli
- STANDART** masanın kuralı, iddia değil

BELGENİN ON İKİ SAYFASI

- 01** Kapak ve okuma kılavuzu
- 03** Konum — iki merdiven
- 05** Veri okuryazarlığı
- 07** İlk rapor sırası — on iki birim
- 09** 90 gün — masa kurulumu
- 11** Çıta — dünya kıyası
- 02** Yönetici özeti — tek sayfa hüküm
- 04** AI envanteri — kişi sayımı ve politika
- 06** Rapor envanteri
- 08** Altı alan x on iki birim
- 10** Sayaç — önce ve sonra
- 12** Ritim — ikinci ölçüm ve karar

Kapsam dışı: firmanın internetten nasıl görüldüğü bu belgede ölçülmez; o ayrı bir çalışmadır. Bu belge yalnız içeride rapor üretiminin bugünkü hâlini ve AI kullanımının sahibini sorar.

KURGUSAL ÖRNEK — Meşehan Mobilya bu belge için kurgulanmış bir firmadır; yöntem gerçek, sayılar senaryodur.

KİLİT SORU · BU FİRMADA AI'IN BUGÜNKÜ HÂLİ TEK SAYFADA NEDİR?

Firma AI'a başlamamış değil; başlamış olan kullanımın sahibi yok

SAYIMIN ÜÇ SAYISI

18

ayda istenen ya da beklenen rapor

MODEL GİRDİSİ · R

10,6 iş günü

talep açılışından raporun eline geçmesine kadar

MODEL GİRDİSİ · B

%54

kurumsal hesap dışında AI kullanan beyaz yaka (25 / 46)

MODEL GİRDİSİ · G

TEŞHİSİN HÜKMÜ

Sayımdan önceki cümle “bizde AI yok”tu. Sayımdan sonraki cümle şu: bizde AI var; sahibi yok.

NEREDEN BAŞLANIR

Satış ve pazarlama · bayi portföyü analizi. Bugün dışarıdan alınıyor: 21 iş günü bekleme, rapor başına 18.000 TL

VARSAYIM — masanın ilk tarifi Hafta 4'te yazılır **STANDART** .

GÜN 90 SONUNDA BEKLENEN ARALIK — SENARYO HESABI, ÖLÇÜLMÜŞ SONUÇ DEĞİL

10,6 → 5,0 iş günü

bekleme — kuyruk standardıyla

STANDART · KUYRUK

2 – 5 rapor

içeride üretilen (daha önce dışarıdan alınan)

MODEL ÇIKTISI

–48.600 ... –97.200 TL

dış rapor giderinde azalma / 90 gün

MODEL ÇIKTISI

19,4 – 97,7 kişi-saat

serbest kalan emek — kapasite, tasarruf değil

MODEL ÇIKTISI

%54 → %0

kurumsal hesap dışı kullanım — kurulum standardıyla

STANDART · KURULUM

13,1 → 7,5 iş günü

karar süresi (rapor + haftalık icra günü)

MODEL ÇIKTISI

İMZALI YARGI

Bu firmada ilk darboğaz bir üretim hattı değil, **rapor kuyruğu**: on iki birimin istediği rapor ya geç geliyor ya hiç gelmiyor. Kurulacak olan bir teknoloji değil, sahibi belli bir **masa**; ilk doksan günün işi de model kurmak değil, rapor üretmektir.

VARSAYIM sayımla kondu, ölçüm değil

MODEL masa modelinin çıktısı

KAYNAK yayıncısı ve erişim tarihi belli

STANDART masanın kuralı, iddia değil

Kaynak: masa modeli girdileri ve çıktıları (R · B · G · dış gider · serbest kişi-saat · karar süresi) · rapor envanteri sayım defteri, Gün 2. Para birimi TL. Kendi rakamınızla aynı hesap: akkopar.com/ai-masasi.

Aralıklar varsayımların açık olduğu bir hesabın sonucudur; ölçülmüş bir sonuç değildir. Ölçüm 2 doksanıncı günde aynı cetvelle alınır.

KURGUSAL ÖRNEK — Meşehan Mobilya bu belge için kurgulanmış bir firmadır; yöntem gerçek, sayılar senaryodur.

KİLİT SORU · BU FİRMA HANGİ BASAMAKTA DURUYOR, VE O BASAMAĞIN SAHİBİ KİM?

Kullanım bireysel basamakta duruyor; sahiplik merdiveni henüz başlamamış

1

AI-kullanım merdiveninde
bugünkü basamak —
bireysel kullanım

VARSAYIM · SAYIM

0

sahiplik merdiveninde
bugünkü basamak —
sahipsiz

VARSAYIM · SAYIM

25 / 46

beyaz yakadan kişisel
hesapla AI kullanan

VARSAYIM · SAYIM

0

kurumsal hesapla alınmış
AI aboneliği

VARSAYIM · SAYIM

İKİ MERDİVEN · BASAMAK KRİTERLERİ GÖZLEMLENEBİLİR

Basamak, beyanla değil kanıtlarla yerleşir: her basamağın en az bir kriteri belge ya da saha gözlemiyle karşılanmalı. Karşılanmıyorsa firma bir alt basamakta gösterilir. Turuncu satır bu firmanın bugünkü yeri.

AI KULLANIMI — BEŞ BASAMAK

4

AI'sız çalışamaz

Bileşen devre dışı kalınca sürecin durduğu kayıtlı; birden çok ana süreçte

3

Süreçlere gömülü

AI çıktısı bir iş akışının zorunlu adımı; sistem bağlantısı kayıtlı

2

Araç-bazlı (belirli bölümlerde)

Kurumsal abonelik faturası var; en az bir bölümde haftalık kullanım; çıktı elle taşıyor

1

Bireysel kullanım (kurumsal politika yok)

İşe ait çıktı kişisel hesapla üretiliyor; kurumsal fatura yok; yazılı politika yok; sorumlu yok

BURADASINIZ

0

Habersiz

Envanter boş; kurumsal fatura yok; saha turunda hiçbir ekranda araç görülmedi

SAHİPLİK — ÜÇ BASAMAK

2

Ayrı AI birimi

En az iki kişinin tam zamanlı görevi; birimin bütçesi; standart yayımlama ve denetleme yetkisi

1

Tek sahip

Rolün yazılı görev tanımında AI maddesi; bütçede kalem; yazılı kullanım standardı duyurulmuş

0

Sahipsiz

Görev tanımında AI satırı yok; bütçede kalem yok; "kim sorumlu" sorusuna farklı roller farklı cevap veriyor

BURADASINIZ

DIŞ ÇİPA — AYNI BASAMAK İKİ BAĞIMSIZ MERDİVENDE NEREYE DÜŞÜYÖR

KOPAR**MIT CISR — DÖRT AŞAMA****OECD/G7 — DÖRT KATEGORİ****Habersiz**

aşama öncesi

AI Novices'ın pasif ucu

Bireysel kullanım

1 — Experiment and Prepare

AI Novices: gömülü araçlar, çevresel görevler

Araçsal

2 — Build Pilots and Capabilities

AI Explorers: kendine özgü çözümler geliştiriyor

Entegre

3 — Develop AI Ways of Working

AI Optimisers: birden çok aracı fonksiyonlar arasında bütünleştiriyor

AI-Native

4 — Become AI Future Ready

AI Champions: AI'ı operasyona ve stratejiye gömmüş

VARSAYIM sayımla kondu, ölçüm değil**MODEL** masa modelinin çıktısı**KAYNAK** yayıncısı ve erişim tarihi belli**STANDART** masanın kuralı, iddia değil

Kaynak: basamak kriterleri teşhis cetvelinin 4.2.1 ve 4.2.2 tabloları; firmanın yeri iki günlük sayımdan. Dış merdivenler: MIT CISR kurumsal AI olgunluk modeli ve OECD/G7 dört kategorili küçük işletme taksonomisi (erişim 05.09.2026).

CISR anketi üretken AI dalgasından önceki bir kesittir; "bugün de böyle" denemez. OECD örnekleminin temsili olmadığını raporun kendisi yazıyor. İki merdiven de eşleme çipasıdır, puan değildir.

KURGUSAL ÖRNEK — Meşehan Mobilya bu belge için kurgulanmış bir firmadır; yöntem gerçek, sayılar senaryodur.

KİLİT SORU · “BİZDE AI YOK” CÜMLESİ SAYILDIĞINDA NE ÇIKIYOR?

Kurumsal abonelik sıfır, kişisel kullanım yaygın: kullanım var, kayıt yok

0

kurumsal hesapla alınmış AI aboneliği

VARSAYIM · SAYIM

25 / 46

beyaz yakadan kişisel hesapla kullanan

VARSAYIM · SAYIM

9 / 25

kurum verisini araca yapıştırdığını söyleyen

VARSAYIM · SAYIM

5

politika satırının hepsi boş

VARSAYIM · SAYIM

SAYIM DEFTERİ · KİŞİ SAYIMI VE POLİTİKA SATIRLARI

Envanterin öznesi araç değil kişidir: hangi araç kaç lisans değil, kaç kişi neyi nereye yazıyor. Taralı işaret o satırın ölçülmediğini değil, sayımla konduğunu söyler — beyanla toplanan bir sayıdır.

ÖLÇÜT	SAYIMDA GÖRÜLEN	SAYI	İŞARET
01 KURUMSAL ABONELİK	Kurumsal hesapla alınmış AI aboneliği bulunamadı; fatura ve abonelik taraması yapıldı.	0	VARSAYIM · SAYIM
02 KİŞİSEL KULLANIM	46 beyaz yakanın 25'i işe ait bir çıktıyı kendi kişisel hesabıyla üretiyor.	25 / 46	VARSAYIM · SAYIM
03 ORANA ÇEVİRİLMİŞ HÂLİ	Modelin G girdisi bu sayımdan gelir: $25 \div 46$.	%54	MODEL GİRDİSİ · G
04 KURUM VERİSİ ARACA GİRİYOR	Kişisel hesapla kullananların 9'u, kurum verisini araca yapıştırdığını söylüyor.	9 / 25	VARSAYIM · SAYIM
05 EN SIK KULLANIM	Teklif ve yazışma metni 14 · tablo formülülü sorma 11 · çeviri 9 · tedarikçi ve pazar araması 6.	14 / 11 / 9 / 6	VARSAYIM · SAYIM

POLİTİKA DURUMU — 5 SATIRIN HEPSİ BOŞ

06 YAZILI KULLANIM POLİTİKASI	Aranmış, bulunamadı.	yok	VARSAYIM · SAYIM
07 ÇALIŞANA DUYURU	Kayıt yok.	yok	VARSAYIM · SAYIM
08 TESPİT MEKANİZMASI	Kurulmamış.	yok	VARSAYIM · SAYIM
09 EĞİTİM	Verilmemiş.	yok	VARSAYIM · SAYIM
10 VERİ SINIRI TANIMI	Yazılı değil.	yok	VARSAYIM · SAYIM

VARSAYIM sayımla kondu, ölçüm değil

MODEL masa modelinin çıktısı

KAYNAK yayıncısı ve erişim tarihi belli

STANDART masanın kuralı, iddia değil

İMZALI YARGI

Buradaki risk bir oran değil, **9 kişinin kurum verisi**. %54 bir eğilimdir; 9 kişi ise adı konabilir, sınırı çizilebilir ve bir hafta içinde kapatılabilir bir açıktır. Politika satırlarının 5 tanesi de boş olduğu için bugün bu 9 kişinin yaptığı şey ne yasak ne serbest — tanımsız.

Kaynak: Gün 2 sayım defteri — kişisel hesap kullanımı, kurum verisi beyanı ve politika satırları. Dünya karşılığı: MIT NANDA taramasında şirketlerin yalnız %40'ı resmi bir dil modeli aboneliği satın almış, ankete katılan şirketlerin %90'ından fazlasında çalışanlar düzenli olarak kişisel araç kullanıyor (erişim 05.09.2026). OECD'nin küçük ve orta ölçekli işletme anketinde pasif kullanımın farkında olanların oranı %17 (erişim 05.09.2026).

Sayım beyana dayanır: “kurum verisi yapıştırdım” diyen 9 kişinin sayısı ölçülmüş değil, söylenmiştir. Beyan gerçek sayının altında kalabilir; bu yüzden 9 bir taban sayıdır.

KURGUSAL ÖRNEK — Meşehan Mobilya bu belge için kurgulanmış bir firmadır; yöntem gerçek, sayılar senaryodur.

KİLİT SORU · BU FİRMADA KAÇ KİŞİ BİR ARACA NE İSTEYECEĞİNİ BİLECEK DURUMDA?

Tabloyu okuyan 46 kişi var; tabloyu kuran 6 kişi

46beyaz yaka — 180 çalışanın
bu kısmı ölçüldü

VARSAYIM · SAYIM

31 / 46

tabloda arama yapabilen

VARSAYIM · SAYIM

6 / 46ERP'den kendi başına veri
çekebilen

VARSAYIM · SAYIM

5 saateğitim dozu eşiği —
üstünde düzenli kullanım
artıyor

KAYNAK · BCG

DÖRT UYGULAMALI GÖREV · PAYDA 46 BEYAZ YAKA

Bu bir AI ölçümü değildir; doğru soruyu sorabilmenin vekilidir. Ölçüm biçimi uygulamalı görevdir, beyan değil: kişi tabloyu açar ve görevi yapar. Dikey çizgi 46 kişilik paydanın yarısıdır.

TABLODA ARAMA düşeyara / çaprazara kullanabilen**31 / 46**

Varsayım · sayım

ÖZET TABLO pivot kurabilen**14 / 46**

Varsayım · sayım

SORGU ARACI veri dönüştürebilen**2 / 46**

Varsayım · sayım

ERP'DEN VERİ kendi başına veri çekebilen**6 / 46**

Varsayım · sayım

0

23 (payda yarısı)

46

OKUNUŞU

İsteyen **46** kişi var; üretebilen **6**. Rapor üretimi bu iki sayının arasındaki boşlukta sıkışıyor — tabloyu okuyan çok, tabloyu **kuran** az.

VARSAYIM sayımla kondu, ölçüm değil

MODEL masa modelinin çıktısı

KAYNAK yayıncısı ve erişim tarihi belli

STANDART masanın kuralı, iddia değil

Kaynak: Gün 2 uygulamalı görev sayımı — dört görev, payda 46 beyaz yaka. Eğitim dozu eşiği: en az beş saatlik eğitim, yüz yüze oturum ve koçluk etkili eğitimin bileşenleri (Boston Consulting Group, erişim 05.09.2026).

Ölçülen şey AI yetkinliği değil, veriyle konuşabilme. Dört görev firmanın kendi tablolarıyla yapıldı; başka bir firmanın görev seti farklı olurdu, sayılar kıyas ölçütü değildir.

KURGUSAL ÖRNEK — Meşehan Mobilya bu belge için kurgulanmış bir firmadır; yöntem gerçek, sayılar senaryodur.

KİLİT SORU · HANGİ RAPORU KİM İSTİYOR, NE KADAR BEKLİYOR, NE ÖDENİYOR?

En uzun bekleyen rapor, hiç üretilemeyen rapor

18

R · ayda istenen rapor
MODEL GİRDİSİ

10,6

B · ortalama bekleme, iş günü
MODEL GİRDİSİ

3

Rd · dışarıdan alınan
MODEL GİRDİSİ

18.000

Cd · dış rapor başına TL
MODEL GİRDİSİ

9

Hi · içeride kişi-saat
MODEL GİRDİSİ

450

Ws · saatlik maliyet TL
MODEL GİRDİSİ

RAPOR ENVANTERİ · ON İKİ BİRİMİN SAYIM DEFTERİ

Bekleme sütunu, talebin açılışından raporun eline geçmesine kadar geçen iş günüdür. Üretilmeyen tek satırda bekleme, ölçüm günündeki açık talebin yaşıdır. Yukarıdaki altı kutu bu tablonun topladığı sayılardır — modelin girdileri.

#	BİRİM	İSTENEN RAPOR	AY	BUGÜN KİM ÜRETİYOR	TL	BEKLEME · İŞ GÜNÜ
1	Yönetim	Haftalık karar kütüğü özeti, kapanmayan maddeler	4	İçeride, elle	—	2
2	Mali işler	Nakit takvimi: tahsilat ve ödemenin çakıştığı hafta	1	Dışarıda	18.000	12
3	Mali işler	Gider ve bütçe saptması	1	İçeride, elle	—	9
4	Üretim ve bakım	Duruş nedenleri ve darboğaz kuyruğu	2	İçeride, elle	—	14
5	Planlama	Teslim tarihi kayan işler ve nedeni	1	İçeride, elle	—	11
6	Satınalma	Tedarikçi teklif kıyası ve teslim performansı	1	İçeride, elle	—	8
7	Satış ve pazarlama	Bayi portföyü analizi	1	Dışarıda	18.000	21
8	Satış ve pazarlama	Kayıp iş nedeni	1	İçeride, elle	—	13
9	Dış ticaret	Açık siparişlerin belge ve sevk durumu	1	İçeride, elle	—	7
10	Ar-Ge ve Ür-Ge	Bekleyen ürün dosyaları ve eksikleri	1	İçeride, elle	—	15
11	İnsan kaynakları	Devamsızlık ve açık kadro	1	İçeride, elle	—	6
12	Kalite	Hurda ve yeniden işlemden tekrar eden hata	1	Dışarıda	18.000	18
13	Bilgi işlem	Elle doldurulan tablolar ve kopuk veri akışı envanteri	1	Üretilmiyor — talep sıraya giremiyor	—	25
14	Lojistik ve sevkiyat	Hazır olup sevk edilemeyen ürün	1	İçeride, elle	—	10

DİŞARIDA ücretle alınan üç satır ÜRETİLMİYOR talep sıraya giremiyor · bekleme = açık talebin yaşı

Tablonun tamamı VARSAYIM — sayım defterinden

BU TABLODA DİKKAT ÇEKEN ŞEY

Ödenen tutar değil, **bekleme sütunu**. En pahalı rapor en uzun bekleyen rapor değil; en uzun bekleyen, hiç üretilemeyen satır. Bir talep sıraya beklerken kimse onu maliyet diye yazmaz; bu yüzden görünmez.

Kaynak: Gün 2 rapor envanteri — on iki birimin sorumlusuyla tek tek oturularak tutulan sayım defteri. B'nin hesabı adet-ağırlıklı ortalamadır: $191 \div 18 = 10,6$ iş günü. Para birimi TL.

Rapor başına ödenen ücret ve bekleme günü için hakemli ya da resmi bir kaynak bulunamadı; bu satırlar teşhis girdisidir, kıyas ölçütü değildir. Okur kendi faturasıyla değiştirir.

KURGUSAL ÖRNEK — Meşehan Mobilya bu belge için kurgulanmış bir firmadır; yöntem gerçek, sayılar senaryodur.

KİLİT SORU · HANGİ BİRİMİN RAPORU ÖNCE ÜRETİLİR, VE NEDEN O?

Sırayı puan kurar; o sıranın üretime girip giremeyeceğini veri hazırlığı söyler

42

en yüksek öncelik puanı —
Satış ve pazarlama
MODEL · ÖNCELİK PUANI

5

ŞİMDİ bandındaki birim
MODEL · ÖNCELİK PUANI

3

veri düzeni talebi açılan
birim
VARSAYIM · VERİ HAZIR

12

puanı hesaplanan birim
MODEL · ÖNCELİK PUANI

İLK RAPOR SIRASI · ON İKİ BİRİM, TEK CETVEL

Puan üç bileşenin çarpımıdır: ayda istenen adet × bekleme × dış kaynak katsayısı; on iki birimin on ikisi de aynı cetvelle hesaplanmıştır. Veri hazır sütunu ikinci kapıdır: puan sırayı kurar, veri hazırlığı o sıranın üretime girip giremeyeceğini söyler.

ŞİMDİ · İLK BEŞ

Verisi hazır ya da kısmen hazır,
puan sırasında önde. Doksan
günün üretim hattı bu bant.

5 BİRİM · PUAN 42 → 8

VERİ DÜZENİ TALEBİ

Puanı yüksek olsa da verisi yok.
Masanın çıktısı rapor değil, veri
düzeni talebidir.

3 BİRİM · PUAN 36 → 10

KURULUM İŞİ

Talep masanın kendi kurulum
standardına taşındı; rapor
kuyruğunda beklemiyor.

1 BİRİM · PUAN 25

KUYRUKTA

Puanı hesaplandı ama bu doksan
günün hattına girmede; ikinci
ölçümde yeniden bakılır.

3 BİRİM · PUAN 8 → 6

BANT	BİRİM	İLK RAPOR	VERİ HAZIR	ÖNCELİK PUANI
ŞİMDİ	Satış ve pazarlama	Bayi portföyü analizi	Evet	42
VERİ DÜZENİ	Kalite	Hurda ve yeniden işlemden tekrar eden hata	Hayır	36
ŞİMDİ	Üretim ve bakım	Duruş nedenleri ve darboğaz kuyruğu	Kısmen	28
KURULUM	Bilgi işlem	Elle doldurulan tablolar ve kopuk veri akışı envanteri	Evet	25
ŞİMDİ	Mali işler	Nakit takvimi: tahsilat ve ödemenin çakıştığı hafta	Evet	24
VERİ DÜZENİ	Ar-Ge ve Ür-Ge	Bekleyen ürün dosyaları ve eksikleri	Hayır	15
ŞİMDİ	Planlama	Teslim tarihi kayan işler ve nedeni	Evet	11
VERİ DÜZENİ	Lojistik ve sevkiyat	Hazır olup sevk edilemeyen ürün	Hayır	10
ŞİMDİ	Satınalma	Tedarikçi teklif kıyası ve teslim performansı	Evet	8
KUYRUKTA	Yönetim	Haftalık karar kütüğü özeti, kapanmayan maddeler	Evet	8
KUYRUKTA	Dış ticaret	Açık siparişlerin belge ve sevk durumu	Evet	7
KUYRUKTA	İnsan kaynakları	Devamsızlık ve açık kadro	Evet	6

PUAN FORMÜLÜ

öncelik puanı = **ayda istenen adet** × **bekleme (iş günü)** × **dış kaynak katsayısı** — dışarıdan ücretle alınan raporda katsayı iki, diğerlerinde bir. Cetvel on iki birime aynen uygulanır; belgede ikinci bir puan sistemi yoktur.

İkinci kapı · veri hazırlığı Puanı yüksek olsa bile verisi olmayan talep üretime giremez. Bu kapı gizlenmez; kuyruktaki ayrı bir sütun olarak durur. Verisi olmayan talebin çıktısı rapor değil, **veri düzeni talebidir**.

☒ **VARSAYIM** sayımla kondu, ölçüm değil

☒ **MODEL** masa modelinin çıktısı

☒ **KAYNAK** yayıncısı ve erişim tarihi belli

☒ **STANDART** masanın kuralı, iddia değil

KUYRUĞUN SÖYLEDİĞİ RAHATSIZ EDİCİ ŞEY

Kuyruğun 2. sırası puanla değil **verisiyle** düşüyor: Kalite biriminin 36 puanlık talebi doksan günde raporlanamadı — hurda kayıtları elle tutuluyor, hata kodu yok. Aynı kapı 2 birimde daha kapalı: 3 birim için masanın doksan günlük çıktısı rapor değil, **veri düzeni talebi**. Bu bir başarısızlık değil, teşhisin devamıdır — ama “Al kurduk, her şey raporlanıyor” cümlesini imkânsızlaştırır.

Kaynak: on iki birimin talep kuyruğu — sıra, veri hazırlığı ve doksan günlük durum oradan okunur. Öncelik puanı elle taşınmaz, rapor envanterinin aynı satırından hesaplanır (adet × bekleme × dış kaynak katsayısı) ve iki hane birbirini doğrular; tutmazsa belge basılmaz. Birim listesi on iki birimlik organizasyon şemasından.

Bant elle konmaz: verisi olmayan satır veri düzeni talebine, masanın kendi kurulum işine taşınan satır kurulum işine düşer; kalanlar puan sırasıyla, doksan günün taşıyabildiği birim sayısı kadar ŞİMDİ bandına girer, gerisi kuyruktaki bekler. Doksan günün taşıyabildiği birim sayısı (5) masa modelinin zaman çizgisinden gelir; ŞİMDİ bandı bu sayıyı aşamaz.

KURGUSAL ÖRNEK — Meşehan Mobilya bu belge için kurgulanmış bir firmadır; yöntem gerçek, sayılar senaryodur.

KİLİT SORU · ALTI ALANIN HANGİSİNDE İLK İŞ RAPOR, HANGİSİNDE SONRAYA KALIR?

On iki birimin on ikisinde de ilk adım rapor; model kurmak doksan günün dışında

12

birimin ilk işi bir rapor
VARSAYIM · EŞLEME

12

hücre “sonra” — doksan
günün dışında
VARSAYIM · EŞLEME

6

alan · ANLAM dâhil, hiçbir
atlanmaz
STANDART · CETVEL

0

ilk doksan günde kurulan
model
STANDART · DOKTRİN

ALTI ALAN × ON İKİ BİRİM · İLK DOKSAN GÜNÜN İŞİ NEREDE

Sütunlar teşhis cetvelinin altı alanıdır. Turuncu hücre o birimin ilk işinin bir **rapor** olduğunu söyler; teal hücre aynı alanın ileri işini (görüntüyle kalite denetimi, dinamik fiyat gibi) doksan günün dışına koyar. Boş hücre “karşılığı yok” demektir, sıfır değil.

BİRİM	KONUM	DEĞER	AKIŞ	YETENEK	RİTİM	ANLAM
Satış ve pazarlama	sonra	rapor	—	—	—	—
Kalite	—	sonra	rapor	—	—	—
Üretim ve bakım	—	—	rapor	—	sonra	—
Bilgi işlem	—	—	rapor	—	sonra	—
Mali işler	—	rapor	—	—	sonra	—
Ar-Ge ve Ür-Ge	—	sonra	—	rapor	—	—
Planlama	—	—	rapor	—	sonra	—
Lojistik ve sevkiyat	—	—	rapor	—	sonra	—
Satınalma	sonra	rapor	—	—	—	—
Yönetim	—	—	—	—	rapor	sonra
Dış ticaret	sonra	—	rapor	—	—	—
İnsan kaynakları	—	—	—	rapor	—	sonra
“RAPOR” HÜCRESİ	—	3	6	2	1	—

RAPOR ilk doksan günün işi — masanın ürettiği okuma **SONRA** üçüncü basamağın işi — model kurmayı gerektirir
— bu firmada karşılığı yok ☒ Hücre ataması **VARSAYIM**

OKUNUŞU

İlk doksan günün işi tamamen **rapor** hücrelerinde: hiçbir birimde ilk adım bir model kurmak değil, bir okumayı tekrar üretilebilir hâle getirmek. **ANLAM** alanı atlanmaz — bu firmada bugün ilk sıraya girmemesi de bir bulgudur.

KURGUSAL ÖRNEK — Meşehan Mobilya bu belge için kurgulanmış bir firmadır; yöntem gerçek, sayılar senaryodur.

KİLİT SORU · DOKSAN GÜNDE NE KURULUR, VE HANGİ ŞARTTA DURDURULUR?

Kurulan şey bir araç değil, sahibi ve kuyruğu belli bir masa

1

darboğaz — tek alan, tek rapor

STANDART · CETVEL

21 → 5 iş günü

satış ve pazarlama biriminde bekleme hedefi

VARSAYIM → STANDART

5

kurulum parçası — hepsi yalın karşılıklı

STANDART · KURULUM

5

belge · Gün 2'den Gün 90'a

STANDART · TAKVİM

DOKSAN GÜNÜN KURULUMU · TEK DARBOĞAZ, BEŞ BELGE

Doksan günün konusu bir AI pilotu değil, bir masanın kurulmasıdır. Tek darboğaz seçilir; kuyruk standardı taahhüttür, ölçüm değil. Çıkış kapısı baştan yazılır: hedefe varılamıyorsa pilot durur ve veri düzeni köküne inilir.

TEK DARBOĞAZ

Satış ve pazarlama
Bayi portföyü analizi

21 → 5 iş günü

Başlangıç bugünkü bekleme; hedef masanın kuyruk standardıdır — kuyruğa giren talep en geç 5. iş gününde karşılanır.

Ölçüm yöntemi: talep açılışından teslimine kadar geçen iş günü, masanın kuyruk defterinden okunur. Ölçüm kişiye değil kuyruğa bakar.

DURDURMA KRİTERİ

Altıncı haftada ilk tarif 5 iş gününün altında üretilmiyorsa pilot durur ve veri düzeninin köküne inilir. Uzatma yok.

BEŞ BELGE TAKVİMİ

Gün 2	Teşhis Rapor envanteri, veri okuryazarlığı ve gölge kullanım sayımı — bu belge.
Hafta 2	Kurulum standardı sahip, veri sınıfları, referans araç seti
Hafta 4	İlk tarif tarif defterinin ilk sayfası
Hafta 8	Talep kuyruğu her birimin ilk raporu, öncelik kuralı görünür
Gün 90	Sayaç panosu önce ve sonra

☒ VARSAYIM sayımla kondu, ölçüm değil

☒ MODEL masa modelinin çıktısı

☒ KAYNAK yayıncısı ve erişim tarihi belli

☒ STANDART masanın kuralı, iddia değil

01

SAHİP

YALIN KARŞILIĞI ·
SÜREÇ SAHİBİ

Masanın bir sahibi var; kuyruk onun sorumluluğunda.

02

KURULUM STANDARTI

YALIN KARŞILIĞI ·
STANDART İŞ

Kim, neyi, hangi veriyle, hangi sınırla.

03

TALEP KUYRUĞU

YALIN KARŞILIĞI ·
KANBAN

Talepler tek sırada; öncelik kuralı görünür.

04

TARİF DEFTERİ

YALIN KARŞILIĞI ·
STANDART İŞ
TALİMATI

Rapor tariflerle üretilir; kişiye bağlı değil.

05

SAYAÇ

YALIN KARŞILIĞI ·
GÖRSEL YÖNETİM

Bekleme ve üretilen rapor ay ay tutulur.

Kaynak: tek darboğaz ve kuyruk standardı masa modelinin parametrelerinden; başlangıç bekleme değeri rapor envanterinin 7. satırından; beş belge takvimi doksan günlük senaryonun belge listesinden. Beş parçanın yalın karşılıkları kurulum standardından.

Kuyruk standardı bir ölçüm değil taahhüttür: düşük ve yüksek senaryoda aynıdır, aralığı yoktur. Durdurma kriteri de baştan yazılıdır — çıkışı olmayan pilot açılmaz.

KURGUSAL ÖRNEK — Meşehan Mobilya bu belge için kurgulanmış bir firmadır; yöntem gerçek, sayılar senaryodur.

KİLİT SORU · DOKSAN GÜN SONUNDA HANGİ SAYI NEYE DÖNÜŞMÜŞ OLUR?

Sağdaki sütun bir aralıktır; varsayımları açık olduğu için tartışılabilir

10,6 → 5,0

bekleme, iş günü

STANDART · KUYRUK

2 – 5

içeride üretilen rapor / 90 gün

MODEL ÇIKTISI

–48.600 ... –97.200 TL

dış rapor giderinde azalma / 90 gün

MODEL ÇIKTISI

19,4 – 97,7

serbest kalan kişi-saat

MODEL ÇIKTISI

SAYAÇ · ÖNCE VE SONRA, AYNI CETVELLE

Sağdaki sütun bir vaat değil, açık varsayımlı bir hesabın aralığıdır — bu girdilerle şu çıkar. Taralı satır ölçülecek olanı gösterir: tahmin yazılmaz, hane doksanıncı güne kadar boş kalır. “Beyan yok” sıfır demek değildir.

KALEM	BUGÜN	DOKSAN GÜN SONUNDA	HESAP VE İŞARET
01 Bekleme	10,6 iş günü	5,0 iş günü	Kuyruk standardı STANDART
02 İçeride üretilen rapor	beyan yok	2 – 5 adet / 90 gün	aşağı yuvarlanmış çarpım MODEL
03 Dışarıda kalan rapor	9 adet / 90 gün	4 – 7 adet / 90 gün	dış toplam – içeride üretilen MODEL
04 Dış rapor gideri	beyan yok	–48.600 ... –97.200 TL	$Rd \times Cd \times p \times 3$ MODEL
05 Serbest kalan emek	beyan yok	19,4 – 97,7 kişi-saat	$R \times Hi \times (s - k) \times 3$ MODEL
06 Serbest emeğin karşılığı	beyan yok	8.700 – 44.000 TL	kapasite — tasarruf değil MODEL
07 Kontrol adımının bedeli	beyan yok	24,3 – 48,6 kişi-saat	$R \times Hi \times k \times 3$ MODEL
08 Kurumsal hesap dışı kullanım	%54	%0	kurulum standardı STANDART
09 Karar süresi	13,1 iş günü	7,5 iş günü	bekleme + haftalık icra günü MODEL
10 Hata bulunan rapor	beyan yok	ölçülür — tahmin edilmez	hane boş bırakılır STANDART

VARSAYIM ÇEKMECESİ

s tarifle süre azalması %14 – %25,1 · kaynaklı aralık · **p** dış raporun içeride üretilen payı %30 – %60 · varsayım · **b** kuyruk standardı 5 iş günü · süreç standardı · **k** kontrol adımının ek payı %5 – %10 · varsayım
dış gider azalması = $Rd \times Cd \times p \times 3$ · serbest kişi-saat = $R \times Hi \times (s - k) \times 3$

SONRA aralık — varsayımları açık bir hesabın sonucu

ÖLÇÜLÜR tahmin yazılmaz, hane boş kalır

MODEL çıktısı

STANDART masanın kuralı

KURGUSAL ÖRNEK — Meşehan Mobilya bu belge için kurgulanmış bir firmadır; yöntem gerçek, sayılar senaryodur.

KİLİT SORU · DÜNYADA NE ÖLÇÜLMÜŞ, BU FİRMADA KARŞILIĞI NE ÇIKIYOR?

Beş bağımsız kaynak aynı yöne bakıyor: kullanım yaygın, sahiplik seyrek

5

kıyas satırı — hepsi yayıncısı ve erişim tarihiyle
KAYNAK · SİCİL

1

satır satıcı verisi — etiketli
KAYNAK · SİCİL

0

kaynağı olmayan kıyas rakamı
STANDART · CETVEL

0

Türkçe için kamuya açık kıyas verisi
VARSAYIM · TARAMA

ÇITA · DÜNYADA NE GÖRÜLÜYOR, BU FİRMADA KARŞILIĞI NE

Her satır yayıncısı ve erişim tarihiyle birlikte durur; kaynağı olmayan rakam bu tabloya girmez. Bir satır kendi ürününü satan bir kuruluşun verisiyse ayrıca etiketlenir. Sağdaki sütun kıyası okunur kılar: dünya ne diyor, burada ne sayıldı.

SAYI	BULGU	YAYINCI VE ERİŞİM	MEŞEHAN'DA KARŞILIĞI
01	%40 · %90+ Şirketlerin %40'ı resmî bir dil modeli aboneliği satın almış; ankete katılan şirketlerin %90'ından fazlasında çalışanlar düzenli olarak kişisel araç kullanıyor.	MIT NANDA erişim 05.09.2026	0 kurumsal abonelik · 25 / 46 kişisel kullanım
02	%17 Pasif AI kullanımının farkında olan küçük ve orta ölçekli işletme oranı %17; kalan %83 farkında değil.	OECD erişim 05.09.2026	Sayımdan önceki cümle: “bizde AI yok”
03	%75 Otuz bir pazarda otuz bir bin bilgi çalışanının %75'i işte AI kullanıyor.	Microsoft + LinkedIn erişim 05.09.2026 SATICI VERİSİ	25 / 46 beyaz yaka — aynı yönde, daha düşük
04	%14 · %25,1 Saatte çözülen konu %14 artıyor (saha ölçümü); görevler %25,1 daha hızlı tamamlanıyor (saha deneyi).	NBER · Harvard Business School erişim 05.09.2026	s aralığının iki ucu — model parametresi
05	5 saat En az 5 saatlik eğitim, yüz yüze oturum ve koçluk etkili eğitimin bileşenleri.	Boston Consulting Group erişim 05.09.2026	6 / 46 kişi ERP'den veri çekebiliyor

KAYNAK yayıncısı ve erişim tarihi belli

SATICI VERİSİ kendi ürününü satan kuruluşun ölçümü — ayrıca etiketlenir

Sağ sütun bu firmanın sayımından

ÇITANIN SINIRI

Bu beş satır bir sıralama değil, bir yön gösterir: kişisel kullanım yaygın, farkındalık düşük, tarifle üretimde süre kısalıyor. Türkçe için kamuya açık bir kıyas verisi bulunamadı; bu yüzden buradaki hiçbir sayı bu firmanın notu değildir.

KURGUSAL ÖRNEK — Meşehan Mobilya bu belge için kurgulanmış bir firmadır; yöntem gerçek, sayılar senaryodur.

KİLİT SORU · BU TEŞHİS NE ZAMAN VE NASIL BİR DAHA ÖLÇÜLÜR?

Belge bir karara bağlanmadan kapanmaz; ritmi kuran şey ikinci ölçümdür

2

ölçüm — Gün 2 ve Gün 90,
aynı cetvel

STANDART · RİTİM

3

vaat edilmeyen — yazılı
STANDART · DÜRÜSTLÜK

3

başarısızlık kipi — baştan
adı konmuş

STANDART · KURULUM

1

karar — devam ya da bekle
STANDART · RİTİM

RİTİM · İKİ ÖLÇÜM ARASINDA NE OLUR

Ölçüm 2 doksanıncı günde aynı cetvelle alınır: aynı kalemler, aynı payda, önce ve sonra yan yana. Cetvel değişirse iki ölçüm karşılaştırılmaz. Taralı kutular vaat edilmeyeni gösterir.

Gün 2

Ölçüm 1 — bu belge

Rapor envanteri, okuryazarlık ve gölge kullanım sayıldı; iki merdivende yer kondu.

Ay 1 – 3

Aylık kuyruk okuması

Bekleme, üretilen rapor ve hata bulunan rapor ay ay sayaç panosuna yazılır.

Gün 90

Ölçüm 2 — sayaç panosu

Aynı cetvel, aynı kalemler; önce ve sonra yan yana. Cetvel değişirse mizan tutmaz.

NEYİ VAAT ETMİYORUZ

AI karar vermez

Masanın yetkisi rapor üretmektir. Karar haftalık icra gününde, birim sahibinde kalır.

Veri düzeni yoksa rapor da yok

Kaynak tablo yoksa ya da alanları boşsa masa rapor üretmez; önce veri düzenine iner.

Doğruluk kontrol adımıyla gelir

Kontrol adımı hız kazancını törpüler; onsuz doğruluk iddia edilemez.

☒ **VARSAYIM** sayımla kondu, ölçüm değil

☒ **MODEL** masa modelinin çıktısı

☒ **KAYNAK** yayıncısı ve erişim tarihi belli

☒ **STANDART** masanın kuralı, iddia değil

01

BİLET MASASINA DÖNÜŞME

Masa bilgi işlemin içine girerse kuyruk bilet kuyruğuna döner ve rapor üretimi durur.

02

SAHİPSİZLİK

Sahip tek kişi olarak yazılı değilse talepler dağılır, öncelik kuralı ilk çatışmada bükülür.

03

PİLOT TUZAĞI

Pilot bir karara bağlanmazsa gösteri olur; bu yüzden durdurma kriteri baştan yazılıdır.

SONRAKİ ADIM KARARI

Masa kurulsun mu, yoksa veri düzeni beklensin mi?

DEVAM

Beş parça kurulur, ilk tarif Hafta 4'te yazılır.

BEKLE

Önce veri düzenine inilir; teşhis aynı cetvelle tekrarlanır.

KARAR KÜTÜĞÜNE GEÇTİ

İMZA · GENEL MÜDÜR

TARİH

KARAR KÜTÜĞÜ NO